

արեկան գինն է 140 դր.
կնքանայ 75
Մեկ ծանուցումը ստորագրողի անունով
Ստորագրողի անունով կնքվելու է:
Ստորագրողի անունով կնքվելու է:
Եւ 15-ին կը սկսուի:

Դուք երբեք չեք կարող համար
ծախքը անհրաժեշտ վրայ է:
Լրագրողս վերաբերեալ համար կամ
եւ իցէ գրութիւն խմբագրին պիտ
ուղղուի. եւ ասոնց համար ծախ
քը խրկողին վրայ է:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 10 ՄԱՅԻՍ

Եւրոպայէն եկած լուրերը մինչեւ մա
յիս 3/15 կը հասնին:

Ս. Ենեֆիլի խնդիրը խելմը ժամանակ
մոռցուելէն ետեւ՝ նորէն յուշուիլ սկսաւ
Եւրոպայի լրագիրներուն մէջ: Պէթիքա
յի Լիւնդանի տարած լրագիրը՝ որուն տուած
տեղեկութիւնները քիչ անդամ սխալ են,
լուր կուտայ թէ Եւստրիա վերջապէս
Եւրոպայի խաղաղութեան օգտին համար
Ս. Ենեֆիլի դաւաճանէն հրաժարելու յանձ
նառու եղեր է: Եւրոպի թէ այս ուրա
խակ լուրը ստուշ չեղիր, և սիրտերն ան
հանգստութեան ու կասկածի մէջ պա
հող վտանգաւոր դժուարութիւններէն
մէկը ինչպէս է Ս. Ենեֆիլի խնդիրը՝ լուծ
ուած լինցած ըլլար:

Եւրոպական լրագիրներէն ոմանք՝ այս
լուրին ստուշութեանը նպաստաւոր փաստ
մը կը գտնեն Եւստրիայ նոր խորհրդարա
նին բացուած օրը կայսեր ըլլած ատենս
բանութեան հետեւեալ խօսքերուն մէջ:

« Օրինակական ծախուց նուազե
լուն և ազգային կարևոր յարաբերու
թեանց վերահաստատուելուն հաւանա
կանութիւնը յուսալ կուտայ որ մօտաւոր
ապագայի մը մէջ տերութեան ծախքը
կը թեթեւայ: »

Հարաւային Իտալիայի և ղլխաւորա
պէս Հռոմի սահմանակից գաւառներուն
մէջ տեղ տեղ Պոլսոյն հարկմանը դրդմամբ
ծաղած ապստամբական խռովութիւնն
ըր դեռ կը շարունակեն: Իտալիական կա
ռավարութիւնը նոր զօրաց գունդեր խր
կեց այն կողմերը, որպէս զի Պոլսոյն
եամներն հալածեն: և խռովարարները
զսպելով երկիրն հանդարտեցնեն:

Սիւրիայի Բալթան մայրաքաղաքին
մէջ ալ խռովութիւն հանելու փորձեր
եղան, բայց շուտով զսպուեցան:

Իտալիոյ կաթոլիկ եկեղեցականաց մո
լեռանք մասը Իտալական միութեան յա
ջողութեանը արդեւ ըլլաւ համար դա
ւադրութիւններ նիւթելու, ապստամբու
թիւններ յարուցանելու, երկրին խաղա
ղութիւնը անկայելու և տարապարտ արիւնհե
ղութեանց պատճառ ըլլալու դժգոհ ժա
մանակը, բարեբաղդաւոր արատաւիտ եւ
կեղեցականաց մաս մ'ալ կայ, որ կաշխատի
անոնց նօղկալի ջանքերն ի դերն հանե
լու: Եւս վերջիններէ քիչ-քիչ և ջրուած
ըլլալով, առաջիններուն հօգի ազդեցու
թեանը յաղթելու համար որոշեցին Ի
տալիոյ ամեն կողմը գտնուած բոլոր աղա
տաւիտ եկեղեցականներէ ընկերութիւն մը
կազմել, և այս նպատակաւ յայտարա
րութիւն մը հրատարակելին, որուն մէջ
հետեւեալ նշանակութեան արժանի խոս
քերը կը կարդանք:

« Ենեֆիլիական նպատակը պիտի
ըլլայ կոտորել այն կողմնակցութեան ազ
դեցութիւնը որ կրնայ անուշ գործիք
ըլլած է հայրենեաց եղբայնութիւնը խա
փանելու, և եկեղեցւոյ անսահ նախա

սահմանութիւնը՝ քաղաքակրթեալ ազ
գերէն դատապարտուած քաղաքական դը
րութեան մը պահպանութեանը ծառայե
լուն կուգէ: Ենեֆիլիական կողմէն ստոր
բոլորովին հակառակը ընել, և գիտութեան
ու քաղաքակրթութեան պտուղները յայտ
նեալ ճշմարտութեան յաղթութեանը
ծառայելուն: Ուստի որ քահանայն որ
այս ընկերութեան անդամ ըլլալ կուգէ,
պէտք է որ քաղաքական ազատութեան
սկզբունքը ընդունի, ազգային իրաւունքը
յարգէ, և խօսքով ու օրինակաւ ծանա
նայ մի և ազատ Իտալիա Ս. Ենեֆիլի
մանուէլ ընտրեալ թագաւորին կառա
վարութեանը ներքե: »

Հռոմի մէջ ալ կրկին ջանքերուն
սատիկ ընդդիմութիւն կրնէ ժողովուրդը,
և եթէ գաղղիական զօրքերը չըլլան, պա
պական կառավարութիւնը վայրկեան մը
չկրնար կանգուն մնալ:

Ժողովուրդը գաղղիական զօրքերուն
ժամ առաջ Հռոմէն մեկնելու ուզելով,
հաղարաւոր ստորագրութեամբ աղերաս
նել մը զընել են Եւստրիայի կայսեր:

Բեռլինի մէջ ալ յապի 26 թուով
լուր կուտան թէ Իտալիայի գաւառներուն
մէջ բնակեալ Բալթանի ըստած ռուս ազան
դաւորներուն մէջ նորմալաբէ մը երևան
ելելով՝ Օրթոօքս ռուսներուն ու ա
ղանդաւորներուն մէջ մեծ կռիւ մը ծա
ղեր է, որուն պատճառաւ 70 գեղացի
հրացանի բռնուել են: Ռուսաց կառա
վարութիւնը Պիլիքովի զօրապետը խրկել
է խռովութիւնն հանդարտեցնելու: Ե
ստր մօտ խռովութիւն մ'ալ Բենդայի
գաւառին մէջ ծաղեր է:

Ս. արշաւայի մէջ ալ խռովութիւնն
ու ձերբակալութիւնները կը շարունակեն:

Եւրոպի 24 ին, Ս. արշաւայի բնակիչները
բնաւ մասնակից չեն եղեր այն օրը կատար
ւած հրապարական հանդէսներուն, և ա
մենաւր տուներնէն դուրս չեն ելել, որով
քաղաքին փողոցներն ամայի մնացեր են այն
օրը:

Ս. արշաւայի Իւսպիէնքի անուն
եպիսկոպոսը վախճանելով, ժողովուրդը
հրաման լնդրել է՝ և հաստատի ընդհանուր
կառավարիչ Պրոքսոֆ Խիսանէն որպէս
զի պատուաւոր յուղարկաւորութիւն մը
ընէ անոր: Իշխանը հեռագրով կայսեր
հաղորդել է այս խնդիրը, բայց դեռ պա
տասխան եկած չէր: Թէ որ կայսրը ժո
ղովրդեան խնդիրը ընդունի, Ս. արշաւայի
բոլոր բնակիչները վախճանեալ եպիսկո
պոսին յուղարկաւոր պիտի երթան:

Եւստրիական Օպթ-Տայէ-Բաթ
լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Օրշովայի
սահմանագրուէր Ռուս լրտես մը բռնը
ւել է որուն քովին մեծ ծրար մը գիրք
եղել են Ռուսիոյ քանչէրիային պաշտօ
նական մեծ կնքով կնքեալ: Եւս մարդը
յիշեալ լրագրին խօսքին նայելով՝ Եւստ
րիոյ Սալ երկիրներուն մէջ ապստամբա
կան գաղափարներ տարածելու պաշտօն
ունի երկր:

Հունգարիայի հայրենասիրացի զու
ներէն անուանի Լատիսլա թէթիկով
ըր՝ Հունգարիայի խորհրդարանին բաց
ուած օրը իր սենեակին մէջ ինքզինք սպան
նելով, Հունգարիայի ժողովրդեան ա
մենամեծ մարտիկն ազդ մէջ ինկան, և
խորհրդարանն ալ նոյն օրը նիստ չըրաւ:

Եւրոպիայի Ս. արշաւայի՝ Եւստրիայ
Հիւսիսային և Հարաւային գաւառ
ներուն մէջ կռիւն օրէ օր կը մեծնայ:
Ստաւարութիւնը բոլոր գտած շողեակ
ները կը վարձէ՝ մէկ մարդ զօրաց և պա
շարի փոխադրութեան գործածելու, մէկ
մասն ալ թնդանօթներով ղենուորելու
համար:

Հարաւային սահմաններուն մէջ պա
տերազմական պատրաստութիւնները երկ
րագործութեան արդեւ ըլլալով, տեղ տեղ
ժողովրդեան մէջ արտուել ծաղեր է հիւ
ստային նահանգներէն բաժնուելու խոր
հուրդին դէմ:

Բուխարէն մայիս 8/20 թուով Ղա
լթիոյ Պոլսան եկած հեռագրական լուր
մը կը ծանուցանէ թէ Եւստրիայ Պանքան
իւր գրամագեղչը (սքոնթօ) հարկերին 6ի
հանել է:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բ. Գրան ու Եւստրիայ տերութեան
մէջ եղած առեւտրական դաշնադրութիւ
նը անցեալ երեքշաբթի օրը ստորագրուե
ցաւ Բ. Գրան արտաքին գործոց պաշ
տօնեայ Բարձր, Եւրոպիայի և մայ
րաքաղաքին անգղիական դեսպան Ս. Ենե
ֆիլի շէնի Պոլսոյն:

Գաղղիոյ և Բ. Գրան մէջ եղած ա
ռեւտրական դաշնադրութիւնն արդէն անց
եալներն ստորագրուած էր:

Եւրոպական հինգ մեծ տերութիւն
ները՝ Հելսինկի մէջ կազմուելը եւրո
պական յանձնաժողովին իրենց կողմանէ
զրկուելը անդամներն արդէն ընտրած են:

Գաղղիա իր Եւրոպական պաշտօն
պատան ընտրած է՝ միւս մեծ տերու
թիւններն ալ Ս. Ենեֆիլի մէջ ունեցած
հիւպատոսներն են:

Եստրիական եւրոպական յանձնաժո
ղովին անդամներն անցեալ չորեքշաբթի
Ս. Պոլսոյն հասան:

Երեկ յիշեալ գործակալներն ու մայ
րաքաղաքին դեսպաններն առաջին անգամ
գումարուեցան Եստրիական վերակազ
մութեանը զբաղելու համար:

Եստրիական գործոց պաշտօնապան օտար
լեզուաց գրասենեակին տնօրէն վախճաւ
Ս. Եւրոպիայի հեռագրութիւնը դաշնած էր, շա
բաթ իրիկուն Ս. Պոլսոյն հասաւ Ս. Ենե
ֆիլի անուն պատերազմական քօրով
թով:

Բուխարէն կայսերական բանակին սպա
րապետ բարձրագատիւ Սերտսըր-Լ. Ե
րեմ Լիւնդան անցեալ հինգշաբթի
օրը օսմանեան Պոլսոյն անուն ըրովէթով
մայրաքաղաքէն ծանուց եղաւ Ս. Ենեֆիլի
անկէ Գանուբի ծանօթ շէնիք երթա
լու համար, ուր պիտի գումարուին նաեւ
Եւրոպական տերութեանց կողմանէ որոշ
ուած յանձնաժողովին անդամները:

Ս. արշաւայի գաւառին նորնոր կու
տակալ Ս. Ենեֆիլի Իտալիայի փաշան անց
եալ չորեքշաբթի օրը օգոստոսական Ինք
նակալին ներկայանալու պատիւ ունեցաւ:

Հարաւային Եւրոպի վախճանութիւնը
մայրաքաղաքէն ծանուց եղաւ Տրապիզոն
և անկէ Ս. արշաւայի համար:

Ս. արշաւայի Դուռնայ լրագիրը
կը ծանուցանէ թէ Ս. արշաւայի Գիւլիպէի,
Եւրոպի և ուրիշ քանի մը քաղաքներու
մէջ Բ. Գրան հրամանաւ ձերբակա
լութիւններ եղեր են: Հատ թուով թէ,
նամակներ և զրուցութիւններ գտնուել են
որոնք կառավարութեան ձեռքն են:

« Ինչ են այս հրամանները, կրն
յիշեալ լրագիրը՝ ուսկից կուգան այս
տրուած կամ առնուած ստակները: ու
րո՞ւ ձեռքն է որ տերութեան քրիստոն
եայ գաւառներուն մէջ այսպէս կը տա
լածի և քայքայի ու արդեւ արդեւ
ցութիւն մը կը կրնանցնեն: Բայց ինչ կամ
ո՞վ ալ ըլլայ, կայսերական կառավարու
թիւնն հաստատութեամբ որոշած է այս
գաղանի հարաւորութիւններուն դէմ
մարտնչել և զանոնք ապարդիւն ընել: »

Կայսերական կառավարութիւնը թուր
հալայի նահանգը Ս. արշաւայի կուսակալու
թիւնէն բաժնուելով՝ զատ գաւառ մը ըրաւ:

Պարտատէն եկած լուրերը կը ծա
նուցանեն թէ նախորդ կուսակալ Ս. Ե
րեմ Լիւնդան Ս. արշաւայի փաշային գործ
քերը քննելու համար Բ. Գրանէ Եւրո
պի տեսուչ խրկուելով, յիշեալ գա
ւառին ժողովոյն նախագահ և գանձապի
վարութեան մէկ քանի գործակալները
բանտարկել է: Եստրիայ կը հասկնայ թէ
յիշեալ գաւառին վարչութեանը վայրջ
կայսերական կառավարութեան եկած գան
դաւաններն ու ամբաստանութիւնները հիմ
նաւոր են:

Կայսերական կառավարութիւնը ու
րիշ տեսուչ մ'ալ Ս. արշաւայ խրկեց՝ յիշ
եալ գաւառին կուսակալ Հայնստար
զատէ Եւստրիայի գործերը քննելու
համար:

Ս. արշաւային լատ. մայիս 11 թը
ւով լուր կուտան, թէ վախճանի գաղ
ընցնող սեղանաւորաց տուններուն ու
Գաղղիոյ Պանքային մէջ առաջարկուած
կարգադրութիւններն յաջող վախճան մը
չեն կրցեր ունենալ, հետեւաբար յիշեալ
տուններուն հաշիւները տեսնուիլ սկսել
են Պանքայի գործակալներէն մէկուն հըս
կողմութեանը ներքե:

Նոյն գործողութիւնը Կ. Պօլսոյ դա-
դարեալ տուններուն համար ալ հարկ ը-
լալով, Պատրիարք Պանդարեան երկրորդ տը-
նօրէն Ս. Տուրքէն և Օ. Սիւնեացի վա-
ճառական Ս. Քաղաքի յիշեալ Պան-
քային կողմէն Կ. Պօլսոյ զբոսեր են:

Այս երկու անգամ իրարմէն օրը Կ. Պօ-
լսոյ հասան Մարտիկայի Վաղդիսիան շո-
քենաւով:

Արտուի թէ մայրաքաղաքս եղած սե-
ղանաւորութեան մեծ ընկերութիւն մը
Եւրոպայի հետ ըրած դրամական գործո-
ղութիւններն այս օրերս կարգի դնելով,
մեծադուամար լըրաւ Կաթօլիկոսի ժող-
վեր ու Փարիզ խրկեր է անցեալ և առջի
շրջի մէջ: Յիշեալ ընկերութիւնը երկար
ժամանակէ ի վեր մեծադուամար հին հինգնոց
և անոր ստորաբաժանները Վաղդիս
խրկած և Պանքային գրաւական (բէճին)
տուած ըլլալով, այս անգամ Եւրոպայի
հետ հաշիւները մարքելուն վրայ, այն
հինգնոցներն ու անոնց ստորաբաժանում-
ները Վաղդիս Պանքային պիտի ելեն ու
նորէն Կ. Պօլսոյ պիտի դառնան:

Այս երկու պատճառը որ հին հինգ-
նոցներն ու անոնց մանրութիւնը նուազած
էին Տաճկաստանի մէջ, և հետեւեալ
մանր գրամներու կարօտութիւնը վերջին
աստիճան տիպած էր:

Ար յուսացուի որ յիշեալ հին դրամ-
ները Տաճկաստան դառնալով ու շոքաբե-
րութեան մէջ մտնելով՝ մանր դրամեղ կա-
րօտութիւնը կը վերջանայ, և պղնձ դը-
րամներուն ալ մէկ մասը որ վերջիշեալ
պատճառաւ գաւառները փոխադրուե-
ր էին, նորէն մայրաքաղաքս կը դառնան:

Պայտերական հրամանաւ:

Արքեպիսկոպոսի գանձուն համարակալու-
թեան ժողովին անդամ Ս. Եսեմ. Իմպիլի
փաշան Արիտի ընդհանուր կառավարիչ
անուանեցաւ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ինչպէս որ կը յուսայինք ազգային
վարչութեան բարենախառն հոգածութե-
նէն, Ս. Երուսաղէմայ փափուկ և կարեւոր
խնդիրն անցեալ ուրբաթ օրը բարի սնո-
բեղութիւն մը ստացաւ: Արծառական և Քա-
ղաքական ժողովոց համաձայն խորհրդով:

Ս. Երուսաղէմայ Եթովպիոյ և Միա-
բանութեան վարչութիւնը բարեկարգ ըն-
թացքի մը մէջ դնելու համար նախորդ
Արծառական և Քաղաքական ժողովներուն
շինած կանոնադրութիւնը ընդհանուր ժո-
ղովով քննուելէն ու հաստատուելէն ետեւ,
Քաղաքական ժողովը նոյն կանոնադրու-
թեան անմիջապէս գործադրուելիք կէտերը
յատուկ հրահանգով ցուցցերէր Ս. Ե-
րուսաղէմայ արժանապատիւ միաբանու-
թեան:

Այն հրահանգներուն պատասխանը
նախորդ վարչութեան տարեգրութիւն ետքը
համեմտելով, քննութիւնը յաջորդ վարչու-
թեան մնաց:

Արքեպիսկոպոսի և Քաղաքական ժո-
ղովներն իրենց առաջինիստէն սկսան քննել
եկած զիրար, և ցաւօք սրտի տեսան որ
բարեմիտ Միաբանութիւնը՝ որչափ որ ազ-
գային Սահմանադրութեան համեմատ
վարչութեան խօսք տուած և իրեն համար
ազգին հաստատած կանոնադրութիւնն ըն-
դունած էր, այսու ամենայնիւ երկուքն
ալ ոգւոյն և զրոյն հակառակ գործ տե-
սեր է: Իւր ընդհանուր ժողովը ապօրի-
նանք կերպով դուրսդրել, պատրիարք-
ցունկերու ընտրութիւնը անկանոն քուէ-
արկութեամբ կատարել, և տրուած հը-
րահանգներուն միւս կէտերն ալ բոլորու-
վին անկատար թողել է:

Արքային վարչութիւնը թէ՛ Ազգին
առ Միաբանութիւնը ունեցած վտա-
հութիւնն ու համարումը պահելու, և
թէ՛ իւր առ Ազգն ունեցած պատասխա-
նատուութիւնը արդարեւ համար՝ արժան

չդատեց ընդհանուր ժողովոյն դատաքնն-
ութեանը ներկայացրէն Ս. Երուսաղէ-
մէն եկած անկանոն դրութիւնները, և
տեսնելով որ Միաբանութեան այս սը-
խայնքը անհասկացողութեան յառաջ ե-
կած է, Արծառական և Քաղաքական խառն
ժողովներով որոշեցնոր հրահանգներ պատ-
րաստել, կանոնադրութեան վրայ պէտք
եղած բացառութիւնները տալ, և նո-
րէն հրաւիրել Միաբանութիւնը որ ըստ
կանոնադրութեան օրինաւոր ընդհանուր
ժողով կազմեն, Եթովպի վարչութեան
անօրէն խորհուրդը հաստատեն, Պատ-
րիարքները կանոնաւոր քուէարկու-
թեամբ ընտրեն, և յետոյ իւրաքանչիւր գոր-
ծողութիւնները զատ զատ տեղեկաւորներով
ազգային վարչութեան իմացնեն:

Արծառական ժողովոյն առաջարկու-
թեամբ որոշուած է նաև որ պատրիարք-
ցունկերէն զատ երկու երեք ալ եպիսկո-
պոսցանք ընտրուին ու ամեն մէկէն Կ.
Պօլսոյ գան, որ Ս. Եսեմին երթալով
եպիսկոպոսական բարձր աստիճան ընդու-
նին, և ընտրել Պատրիարքին հետ վերա-
դառնան ի Սուրբ Եթովպի. քանզի յիշ-
եալ Միաբանութեան կարեւորութեամբ
նկատմամբ՝ միշտ հինգ վեց եպիսկոպոս մե-
ջերմին գտնուելը ամենահարկաւոր է, և
հիմա մէկ հատ անգամ չկայ:

Այս անօրէնութիւններն ըլլալէ ետեւ՝
Արծառական ժողովոյն կարեւոր դատմամբն ու
առաջարկութեամբ՝ Արծառական ժողովոյ
անդամ արժանապատիւ Տ. Յոհաննէս
Հիւնքեարպէ յետեւեան բանիւրուն քահա-
նայն խառն ժողովոյ գաղտնի քուէար-
կութեամբ ազգային պատգամաւոր և
հրաւիրակ ընտրուեցաւ, որպէս զի ան-
միջապէս Ս. Երուսաղէմ երթայ, ազ-
գային վարչութեան նոր հրահանգները
Միաբանութեան հաղորդել, կատարուե-
լիք գործերուն կանոնադրութեան համա-
ձայն օրինաւորապէս կատարմանը օգնել,
և ընտրել պատրիարքցունկերուն ու ե-
պիսկոպոսացունկերուն հետ մայրաքաղաքս
վերադառնայ:

Յիշեալ արժանապատիւ քահանայն
այսօր ճամբայ կելլէ:

Ս. Երուսաղէմայ կարեւոր խնդրոյն
վերաբերեալ այս ազգօգուտ անօրէնու-
թեանց տեղեկութիւնները պաշտօնական
աղբիւրէ քաղուած ըլլալով՝ ասոնց կա-
տարեալ ճշդութեամբ վրայ կրնայ վստա-
հիլ բարեւեր հասարակութիւնը: Ուստի
այսպիսի ծանր և փափուկ խնդրոյ մը մէջ
ազգային վարչութեան բունած իրհեմ ըն-
թացքը և ըրած հանձնարել անօրէնու-
թիւնները դոհութեամբ սրտի մեր արդոյ
և բարեւեր ազգայնոց հաղորդելով, կը
հրաւիրենք որ կատարեալ վստահութեամբ
սրտերնին հանդարտ պահեն, ազգապիս-
ազգեցեղութեանց չխաբուին, և գործը
փոխանակ հեռուէն ու անպիտուութեամբ
դատելու՝ մօտէն քննեն, և տեսնեն որ
ազգային սահմանադրական վարչութիւնն
իր պարտաւորութիւնը խղճի մտօք կա-
տարելու կը ջանայ:

Ասանկ խոհական և անձնանուէր ջանք
մը համակրութեան, քաջաբերութեան և
շնորհակալութեան արժանի է:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Եզրիտոսի փոխարքային եղբայր
Ս. Եսեմ. Հայկ փաշան անցեալ շաբթու-
ն Կ. Պօլսոյ հասաւ:

Տեղութեան նախարարներն իրենց
ամբարնոցները գտնուած ժամանակը Բ.
Դրան և Գեապաններուն հետ վարչական
հաղորդակցութիւն ունենալու համար,
հեռադրական գիծ մը պիտի հաստատուի
մայրաքաղաքէն Պալմա լիման, ուր կը
բնակին Բ. Դրան նախարարներէն մէկ
քանին:

Արքիպիսկոպոսի գաւառաց փոխար-
քայ Պարիսիանքի իշխանը որ անցեալ
ները Կ. Պօլսոյ եկած էր, անցեալ շաբ-
թու մայրաքաղաքէն մեկնեցաւ Օտէսա

և անկէջ Բեդրասպուրի երթալու համար:

Մարտիկայի վերջին շոքենաւը լուր
բերաւ, թէ Վաղդիս ու Իտալիայի մէջ
ալ օդերը դեռ տարեալ սկսած չեն: Լատ-
մայիս 7ին հիւսիսային Իտալիոյ մէջ բա-
ւական ձիւն եկեր, քանի մը մասնաւոր
նստեր է: Հետեւեալ օրնալ բոլոր Իտե-
մոնթէի մէջ սառ կապեր է, որով հունձ-
քերն ու մետաքսի խողպաները մեծ վը-
նաս կրեր են:

Մանր դրամներուն պակասու-
թեանը պատճառաւ մայրաքաղաքս յու-
նաց եկեղեցիները և քանի մը արհեստա-
ւորաց ընկերութիւններ 10, 20 և 40 փա-
րանոց տոմսներ հաներ էին որ իրենց
մէջ կանուէին կուտային: Պայտերական
կառավարութիւնը յատուկ հրամանաւոր
մը յուսաց Պատրիարքին և յիշեալ ար-
հեստաւորաց ընկերութիւններուն խը-
կելով աղբիւրց այս կերպ պիտակ դրամ-
ներ գործածել:

Մեղեալ երկու շաբթիստու Լա-
լը Բեօլիկն առջեւ երկու տարեկան աղջ-
կան մը մտրմի մը դանուեցաւ ծովուն մե-
ջէն:

Մեղեալ երեք շաբթի իրիկուն եօ-
թը զինեալ չարադործ Ենի քարուի առ-
ջեւ երկաթ նետած օսմանեան դրօշակով
նաւ մը մտան ու 12 հազար դուրուշ ար-
ծաթ մեծիտիէ և ուրիշ ապրանքներ վե-
րուցին տարին: Կառավարները զինու-
թութիւն ընել ուղեցին չարագործներուն
բայց չկրնան դուրս ելիլ, և մեջերսուն
ոմանք ալ վերադարձան:

Մահալաքէն դուրս համակ մը
կը ծանուցանէ թէ ապրիլ 25ին զիշերը
յիշեալ զիւղաքաղաքի Հայոց Ս. Մար-
գիս եկեղեցին գողեր մտեր են՝ երկաթի
պատուհանը կոտորելով, և եկեղեցւոյն
մէջ գտնուած արծաթեղէն դրոշմը գող-
ցեր տարեր են:

Այս երկու հարձակումներն ընդուն-
ով ըլլալը զեռ խնցուած չէ:

Մեղեալ:

Մերեզէն ապրիլ 16 թուով լուր
կուտան, թէ քաղաքէն չորս ժամու ճամ-
բայ հեռու լեռներուն մէջ արծաթի հանք
մը գտնուել է, որ խիստ առատ կերելի:
Արքեպիսկոպոս փորձելով 100 հօխայ հո-
ղէն 60 հօխայի չափ մետաղ ելեր է: Ուս-
տի կը յուսացուի որ այս հանքը լա-
բանուելու ըլլայնէ առատ արդիւնք պիտի
տայ:

Ս. անայ Հայոց երեւելիներէն Սա-
պոնեան մեծապատիւ Հայրապետ ազգային
կայսերական հրամանաւ երրորդ կարգի
պաշտօնատարութեան աստիճան շնորհ-
ւիլը արդէն ծանուցած ենք: Սոյն աստի-
ճանին հետ նաև Պէյ պատուանունը շը-
նորհուած է յիշեալ երեւելի հայագրիկին:

Պերութիւն մայրաքաղաքս անգ-
ղիական լըվէնթ Հերթոլ լազարին դըր-
ուած նամակ մը կը ծանուցանէ թէ Սոյ-
տայի մէջ Պայրապետ առջի օրը արձակ-
ուած թնդանօթներուն մէկուն մէջ զըն-
տակներ դրուելն ու քրիստոնեայ հանդի-
սատներուն մէկուն անով զարնուիլը
գիպուածական դործ չէ եղեր: Ս. երո-
յիշեալ թնդանօթին ծառայող չորս թըն-
դանօթաձիգները յատուկ դիմումով ըրած
են կրեր այս բանը:

Ս. Եսեմ. Գուստ փաշան այս գործին
վրայ եղած առաջին քննութիւնը չընդու-
նելով, երկրորդ քննութիւն մը ընելու
հրաման ըրեր է:

Մեղեալ քաղաքէն նաև հետեւեալ
կը գրեն յիշեալ լազարին:

Այս օրերս հոս ծանր գէպը մը պա-
տահեցաւ որ կրնար ծանր հետեւանքներ
ունենալ:

Երեք տաճիկ գորական Վաղդիսի
հարկաւոր մը նախատեցին ու հրմոր-
կեցին: Հարկաւորութեան զանոց յանդի-
մաններուն, զորականներն անոր վրայ յար-
ձակեցան: Սոյն միջոցին քանի մը տես-
չութեան զինուորներ անկէջ անցնելով՝

անոնք ալ միացան զորականներուն հետ:
Վաղդիսի հարկաւորութեան հաւանականա-
բար պիտի սպաննուէր թէ որ մօտը գրու-
նուող երկու Վաղդիսի խանութպան
օղնութեան չհասնէին: Ուրիշ մէկ մ'ալ
քիչ մը անդին գտնուած Վաղդիսի պա-
հապանս՝ գուալներուն դնաց խնցուց-
որ վաղեցին եկան, և սուխներով յար-
ձակեցան տաճիկ զորականներուն վրայ:
բայց Վաղդիսի հարկաւորութեան թող չի
տուաւ որ սուխներն գործածեն, և այս-
պէս կուրը առանց արիւնհեղութեան
զադրեցաւ:

Մեղեալ չորեք շաբթի իրիկուն ա-
ղետալի գէթաղութիւն մը պատահեցաւ
մայրաքաղաքս նաւահանգստին մէջ:

Ժամի մէկ ու կէսին միջոցները, տոտ-
նըմէկ յոյն, որոնց մէկ քանին նուազածու-
(չարդձի), և ամեն մէկէն արեւալ, Խառ-
ղիւղէն մէկ ջուխտակ նաւակ մը կը նը-
սին Պալատ անցնելու համար:

Մահալաքէն փորը և քիչ մ'ալ հին ը-
լալով, տանքմէկ մարդ մէջը նստելուն պէս
չափէն աւելի կը ծանրաբեռնի և կակի
ջուր առնուի: Արքեպիսկոպոս հեռա-
ցած էին ծովեղբերէն երրորդ կը տեսնեն
նաւակին ջուր առնուիլը, և կակիս արա-
ղակ վերցունել: Շամբան հազիւ կէս ե-
ղեր էր, նաւակը հետ գհետէ ջրով կը
լցուէր: մէկ մ'ալ յանկարծ ընկնեցաւ:

Սօսի նաւամատոցներէն և արքունի
նաւարանէն ասոնց աղաղակ լսելով, նա-
ւակներ օղնութեան հասան, բայց տաս-
նըմէկ մարդէն երեքը միայն կրցան ազա-
տիլ: միւսները խղրուեցան:

Մահալաքէն ալ լրջալով ծովեղբեր-
եալ ու ինքնները աղատեց:

Մեղեալ շաբթու արքունի նաւա-
րանի բանտին մէջ պատրաստուած փա-
խուստի հնարք մը յայտնուելով պարագ
եղաւ:

Քառն և չորս բանտարկեալ խօսք
մէկ ընելով գետնին տակէն ճամբայ մը կը
բանան եղեր ինն ամիսէ ի վեր: Այսպի-
սի դժուար ձեռնարկութեան մը համար
ինչ աստիճան աշխատութիւն ու երկայնու-
րութիւն պէտք ըլլալը կրնայ հասկցուիլ:
Ամեն զիշեր կարգաւ կաշխատին եղեր
գետնին տակը փորելու, և առաւօտները
աշխատութեան համար դուրս հանուած
ժամանակին ամեն մէկը քիչ մը հող պար-
կով քղանցեցուն տակը բռնած կը տանին
ճամբուն վրայ կամ իրենց աշխատութեան
տեղը կը թափեն եղեր:

Ստորերկրեայ ճամբան բանտի սրահ-
ներուն մէկուն մէջէն սկսեալ նաւարանի
բակին բոլոր երկայնութեամբ տակէն կանց-
նէր ու արտաքին պարսպէն երկու կանգուն
դուրսը կը լինար: Պարսպին հիմը ծա-
կելու համար զօրաւոր գործիքներ չունե-
նալով, պարտաւորուեցին խիտ խորուն-
կը խնդելու և ճամբան հիմանը ներքեւէն
անցունելու: Արքեպիսկոպոս և միայն մէկ
օրուան դործ մնացած էր պարսպին դու-
սի կողմէն ճամբուն ելքը բանտին երրորդ
մէջերմէն մէկը զերկնք մասնեց:

Այս գէթաղ փորձն ընդունելուն պա-
տիքը եղաւ ծեծ և իրենց պատժոյ տեռ-
ղութեանն աւելի երկարիլը:

Պէշիկթաշէն լազարոյ արդոյ բաժա-
նորդներէն մէկը հետեւեալ բերկրալի տե-
ղեկութիւնը կուտայ մեզ:

«Արդոյ խնդար Սափա լազարոյ:

«Ինչպէս որ ամեն ազգասէր անհատ
ներու սեփական պարագն է իւր ազգին
յոյն յաշխարհութեանը համար որ և է լու-
սոյ նշոյլ կամ կայծ մը տեսած աստիճան
ապագային մէջ առաւել ևս լուսաւոր-
ուելու անկախութեան ուրախութիւնը
իրենց ազգայնոցը մատուցանել, ոչինչ
ընդհատ այս անգամ և մեր թաղին մէջ
այնպիսի ազգօգուտ շարժում մը և կամ
լուսոյ նշոյլ մը նշանակելով՝ փափաքեցայ այս
պարտականութիւններս կատարել: Հայտ-
նի է որ Ազգերնուս սիրով և յօժարու-
թեամբ սրտի ընդունած Սահմանադրու-
թեան կանոններուն աղբեղութեամբ
թէ՛ զրախ գաւառներուն և թէ՛ Պօլսոյ

